

Příloha č. 1

Popis podporovaných aktivit (doplnění bodu 4.1 výzvy)

1) Podpora zabydlování včetně podpory bydlení

Hlavním cílem této aktivity je podpora přechodu cílové skupiny ze stavu bytové nouze do stavu bydlení a podpora udržení bydlení dlouhodobě. Dílčím cílem je podpořit udržení si bydlení dlouhodobě zejména u osob/domácností, které v předešlých projektech žadatele obdržely podporu v oblasti přechodu cílové skupiny ze stavu bytové nouze do stavu bydlení.

Upřesnění cílové skupiny

Cílovou skupinou aktivity v oblasti podpory zabydlování jsou:

- **osoby/domácnosti splňující podmínky definice ETHOS**, které zároveň lze zařadit i do dalších kategorií cílových skupin uvedených ve výzvě (viz bod 4.3 Cílové skupiny), tedy mají i další znevýhodnění bránící běžnému přístupu k bydlení. Zároveň splňují podmínku potřeby komplexní podpory – viz definice níže.

Cílovou skupinou aktivity v oblasti udržení si bydlení jsou:

- osoby/domácnosti, které v předchozích projektech žadatele, které byly zaměřeny na zabydlování, obdržely podporu v oblasti přechodu cílové skupiny ze stavu bytové nouze do stavu bydlení a v současné době se u nich tak nejedná o cílovou skupinu osob bez střechy. Podpora této cílové skupiny bude ve výzvě možná, pokud osoby/domácnosti v rámci hodnocení potřeby komplexní podpory získají **nejméně 3 body**,
- noví klienti žadatele, kteří aktuálně bydlí v bytech a kteří by bez kontinuální podpory byli ohroženi ztrátou svého bydlení. Podpora této cílové skupiny bude ve výzvě možná, pokud osoby/domácnosti v rámci hodnocení potřeby komplexní podpory získají **nejméně 3 body**.

Obecné principy, které projekt musí naplnit

- bydlení musí být zajištěno ve standardních nájemních bytech,
- bydlení musí být nesegregované, nekoncentrované,
- musí se jednat o samostatné bydlení,
- musí být nastavena adekvátní individuální podpora pro zvolenou cílovou skupinu.

Žadatel musí popsat, že pro práci s různými cílovými skupinami má nastaven odborný tým.

V případě, že nebudou splněny výše uvedené obecné principy, musí příjemce odůvodnit svá řešení podle specifik cílových skupin (např. sdílené bydlení mladých lidí po návratu z ústavu nebo venkovská lokalita s jinou logikou dopravní infrastruktury). Varianty odlišných řešení musí žadatel popsat a odůvodnit, a to například s ohledem na lokální specifika a potřeby cílové skupiny¹.

---

¹ V případě, že žadatel zvolí jako cílovou skupinu osoby ve věku do 26 let (mladí dospělí), které zároveň splňují definici cílové skupiny dle typologie ETHOS v této výzvě bude se jednat o **sdílené bydlení (více klientů žije společně v bytě, přičemž s každým klientem je uzavřena podnájemní smlouva na konkrétní pokoj)** včetně podmínek pronájmu. Žadatel tuto volbu musí řádně odůvodnit a zároveň zohlednit potřeby dané cílové skupiny.

Aktivita podporuje rychlé zabydlení (tj. bez „tréninku“ či mezistupňů) do standardních bytů **s nájemní smlouvou (případně s podnájemní smlouvou² v případě zabydlování v družstevním bytě) na min. 12 měsíců a s nabídkou podpory dle individuálních potřeb** cílové skupiny v přirozeném prostředí domácnosti³. Nájem/pronájem bytu či zajištění bytu od vlastníka nelze řešit na základě inominátní smlouvy. Pouze v individuálních případech nájemníků lze první nájemní smlouvu uzavřít i na kratší dobu, minimálně však na dobu 6 měsíců a maximálně dvakrát po dobu realizace projektu. Tyto případy musí být řádně zdůvodněny, tuto výjimku nelze v projektu využívat plošně.

Tzv. Housing-Led přístup může mít více podob (např. Housing First, Rapid Rehousing, Critical time intervention, Floating support aj.⁴), které mají **společné některé prvky, jež je povinen žadatel v projektu naplnit:**

² Pro případ, že žadatel bude zajišťovat nebo zprostředkovávat bydlení na základě podnájemní smlouvy, k čemuž může docházet zejména v případech družstevních bytů, je potřeba, aby podnájemní smlouvy měly výslovně definovány následující oblasti:

- přesné vymezení podnájemního bytu nebo jeho části, pokud bude podnájemce obývat jen pokoj (v případě sdíleného bydlení např. mladých dospělých); uvést na základě jakého právního titulu, je nájemce oprávněn podnájemní smlouvu uzavřít,
- výše podnájem a záloh za poskytované služby včetně jejich splatností (ideálně měsíčně), pravidla pro vyúčtování služeb,
- doba podnájem a možnost prodloužení,
- členové nájemcovy domácnosti,
- výše jistoty a informace o jejím úročení,
- podmínky skončení podnájem (ALE zohlednit, že podnájem končí nejpozději s nájmem), zejména výpovědní lhůta, výpovědní důvody (ideálně stejně jako u nájmu), vyloučit výpověď bez udání důvodu a stanovit povinnost výpověď zdůvodnit,
- zajistit (už v nájemní smlouvě a do podnájemní toto konstatovat), že vlastník souhlasí s nahlášením trvalého bydliště podnájemce v bytě; poskytnout za tímto účelem podnájemci stejnopis nájemní smlouvy,
- doplnit závazek obou stran, že nedojde k ukončení nájmu dohodou, pokud bude v bytě podnájemce s platnou smlouvou, alespoň dokud mu nebude zajištěno jiné bydlení (viz výše).

Pro podnájemní smlouvy v projektech z výzvy se doporučuje, aby se využilo následujících formulací:

„Není-li smlouvou upraveno jinak, použijí se na podnájemní vztah upravený touto smlouvou přiměřeně ustanovení § 2235 až § 2296 občanského zákoníku upravující nájem bytu a domu, včetně dispozitivních ustanovení; to platí i tam, kde smlouva upravuje některá práva či povinnosti jen částečně. Cílem tohoto ujednání smluvních stran je využít v nejvyšší možné míře ustanovení, která mají zajistit ochranu nájemce vůči pronajímateli, i na vztah podnájemce vůči nájemci.“

³ V případě přechodu nájemní smlouvy na jiného člena rodiny bude nutné ověřit potřebnost práce s cílovou skupinou a postupovat dle individuálních potřeb cílové skupiny. Např. do projektu bude zařazena rodina (matka s dítětem, k ní se přistěhuje partner, spolu se starají o dítě, ale matka náhle zemře, v bytě zůstává partner s dítětem, nájemní smlouva je na matku, přechází na partnera).

⁴ Přístupy založené na bydlení (**Housing-Led approaches**) jsou souhrnným označením programů zabydlování (řešení bytové nouze), jež jsou založeny na poskytnutí trvalého bydlení ve standardních bytech v kombinaci s flexibilní podporou sociálních pracovníků poskytovanou podle potřeb a preferencí účastníků programu. Pro přístupy je dále důležitý důraz na prevenci. Housing-Led přístupy představují zásadní odklon od donedávna dominantních přístupů označovaných anglickým pojmem Housing-Ready (bydlení až po přípravě, dostupné bydlení), pro které bylo poskytnutí stabilního bydlení až posledním stupněm v procesu reintegrace, jehož dosažení bylo podmíněno splněním různých podmínek a jemuž předcházely stupně nižšího standardu, spojené s menším soukromím a autonomií a s omezenou jistotou bydlení a vyšší mírou kontroly ze strany poskytovatele. Housing-Ready přístup je zejména v posledních dvou dekadách kritizován kvůli nízké úspěšnosti a neschopnosti ukončovat bezdomovectví osob s nejkompexnějšími potřebami. Nejznámějším příkladem Housing-Led přístupu je model Housing First (HF), který byl vyvinut v New Yorku počátkem 90. let pro účely zabydlování osob, jež byly chronicky bez domova a mají velmi komplexní potřeby podpory. Vedle HF sem spadají např. Rapid Rehousing (RRH), Critical time intervention (CTI) nebo Floating support. Jako Housing-led lze označit také některé programy, které se sice samy označují za HF, jejich celková věrnost (nebo věrnost v dílčích oblastech) vůči původnímu modelu HF je ale nízká.

Housing First (HF), někdy česky jako „Bydlení především“, je přístupem založeným na důkazech (výzkumných zjištěních). HF se zaměřuje na ukončování bezdomovectví lidí, kteří byli dlouhodobě bez domova a mají komplexní potřeby podpory (typicky trpí duševním onemocněním a/nebo závislostmi na návykových látkách). HF účastníkům programu poskytuje nepodmíněně standardní bydlení v rozptýlených bytech a spolu s ním podporu, která není časově omezená, ale je poskytovaná tak dlouho, jak je třeba. Přístup staví na možnosti volby klienta, důsledném oddělování bydlení a podpory a harm reduction. Cílem podpory je zotavení klienta a jeho sociální integrace. Case

- rychlé zabydlení do standardních bytů (tedy zabydlení bez tréninkové fáze, bez zkušební krátkodobé smlouvy, a to v řádu jednotek měsíců dle možností příjemce a lokálních podmínek),
- dlouhodobé bydlení bez předpokladu, že se domácnost bude po čase stěhovat jinam v jiných případech, než je neplnění nájemní smlouvy,
- podpora dle individuálních potřeb cílové skupiny v přirozeném prostředí domácnosti,
- bez mezistupňů a podmínek abstinence, léčby či přípravného programu (například tréninkového bydlení),
- oddělení podpory nájemníků od správy bytového fondu,
- byty nejsou koncentrovány v 1 domě či vyloučené lokalitě (viz požadavky na byty v projektu).

management, je organizován jedním ze dvou způsobů: (1) metodou intenzivního case managementu (ICM), jež poskytuje klientovi základní podporu v bydlení a sociální integraci a vedle toho ho napojuje na další poskytovatele zdravotních, podpůrných a sociálních služeb, nebo (2) metodou asertivní komunitní péče (ACT), jež je založena na existenci multidisciplinárního týmu, který vedle bydlení přímo poskytuje podporu také mj. v oblasti duševního zdraví, užívání návykových látek, špatného fyzického zdraví a zaměstnávání. ICM je využíván pro podporu klientů se středně velkou potřebou podpory, ACT pro klienty s velkou potřebou podpory. Počet klientů připadajících na klíčového pracovníka variuje od 8 do 15 v závislosti na míře potřeb účastníků programu (Více k HF viz: Tsemberis, S. S. (2010 [2020]): Housing First: Model Pathways ukončení bezdomovectví u osob trpících duševními poruchami a poruchami plynoucími z užívání psychoaktivních látek. Praha: Platforma pro sociální bydlení).

Cílem přístupu známého jako **Rapid Re-Housing (RRH)** je pomoc domácnostem, které zakoušejí bezdomovectví, získat co nejrychleji stabilní bydlení a pomoci jim stabilizovat se s pomocí časově omezené, velmi flexibilní podpory. RRH je možné nejlépe popsat pomocí konceptu „sekundární prevence“ z oblasti péče o veřejné zdraví: snaží se snížit dopad a délku trvání bezdomovectví tím, že osoby zabydluje co nejrychleji poté, co přijdou o bydlení. Standardy programu vyžadují, aby všechny programy RRH zahrnovaly tři základní složky: (1) co nejrychlejší nalezení bezpečného, důstojného a cenově dostupného bydlení; (2) pomoc s uzavřením nájemní smlouvy a nastěhováním (ta může zahrnovat úhradu kauce, zaplacení nákladů spojených se stěhováním a/nebo krátkodobou pomoc s hrazením nájemného); (3) case management, který je zaměřen na pomoc se stabilizací domácností v bydlení a jejich navázání na běžné služby a podporou. Počet klientů připadajících na jednoho klíčového pracovníka variuje mezi 20 až 40 (vyšší je v případě, že je tým programu rozšířen o realitního zprostředkovatele/bytového specialistu, takže se klíčoví pracovníci věnují jen podpoře klientů, nikoliv vyhledávání bytů). Výkonnost programů RRH bývá hodnocena na základě tří hlavních cílů modelu, kterými jsou: (1) zkrácení doby strávené bez domova (za měřítko úspěšnosti se považuje opuštění bezdomovectví do 30 dnů); (2) zvýšení počtu odchodů do trvalého bydlení (80 % domácností získá trvalé bydlení) a (3) snížení počtu návratů do bezdomovectví do jednoho roku od opuštění programu RRH (85 % domácností se nevrátí do bezdomovectví). Více k RRH viz: https://endhomelessness.org/wp-content/uploads/2016/10/NAEH-Rapid-Re-housingToolkit_2017-FINAL.pdf

Critical time intervention (CTI) je dalším přístupem založeným na důkazech (výzkumných zjištěních). Jedná se o strukturovaný přístup ke case managementu v zabydlování, který – na rozdíl od přístupů intenzivního case managementu (ICM) a multidisciplinární asertivní komunitní léčby (ACT) využívaných v programech Housing First – představuje časově omezenou, flexibilní intervenci zaměřující se na pomoc osobám při navazování podpory v období přechodu do stabilního bydlení. Cílovými skupinami jsou např. osoby, které odcházejí z azylových domů, psychiatrické nemocnice nebo zařízení výkonu trestu odnětí svobody. Poskytuje jim podporu po dobu devíti měsíců. Přístup vychází z předpokladu, že nejintenzivnější podporu klienti potřebují v době přechodu do vlastního bydlení. CTI klade důraz na neformální a přirozené zdroje podpory a jejich podpůrný potenciál, který se snaží mobilizovat pro období po ukončení spolupráce s klientem. Jako strukturovaný model case-managementu zahrnuje CTI tři fáze s klesající intenzitou podpory: (1) fázi přechodu, v níž dochází k navázání kontaktů s místními službami; (2) zkušební fázi, v níž jsou vyhodnocovány silné stránky sítě podpory, případně jsou navrženy nezbytné úpravy; (3) fáze přesunu podpory ze služby CTI na běžné místní služby a ukončení podpory ze strany CTI. Na jednoho klíčového pracovníka připadá obvykle 15 klientů. Více k CTI viz: <https://www.criticaltime.org/cti-model/>.

Floating support není (na rozdíl od výše uvedených přístupů) etablovaným modelem poskytování podpory s jasnou metodikou. Jde o obecné označení podpory samostatného bydlení poskytované terénní formou (podpora není navázaná na konkrétní budovu, jde o podporu v rozptýlených bytech a není poskytována pronajímatelem bytu). Floating support se někdy používá k podpoře zabydlení klientů z pobytových sociálních či zdravotních služeb. Tohoto typu podpory se vedle nově zabydlovovaných využívá také u stávajících nájemců (hraje důležitou roli v prevenci opakovaní bezdomovectví). Přístup vychází z principů harm reduction, důrazu na možnost volby a participaci uživatelů a personalizace podpory. Jde o podporu nižší a střední intenzity. Podpora často spočívá ve zprostředkování běžných služeb a dílčím poskytování praktické a emocionální podpory. Počet klientů připadajících na klíčového pracovníka variuje mezi 20 až 40.

Výzva je primárně zaměřena na podporu jednoho z Housing-Led přístupů, a to na přístup **Housing First**, kde jsou podporovány domácnosti s potřebou komplexní podpory a žadatelům je umožněno vytvořit si robustnější tým podpory. Žadatel adekvátně popíše a vysvětlí potřebnost komplexní podpory u zvolené cílové skupiny a jak bude jednotlivé principy přístupu Housing First a kritéria jejich naplňování dodržovat. Principy a kritéria naplňování jsou blíže popsány v příloze č. 6, která je vodítkem pro žadatele o podporu s projekty prosazující přístup Housing First.

Definice komplexní podpory

Potřeba komplexní podpory je pro účely této výzvy doložena u osob/domácností v bytové nouzi, v nichž **alespoň jeden člen domácnosti získá nejméně 4 body a nejméně 3 body** u osob/domácností, které v předchozích projektech žadatele obdržely podporu v oblasti přechodu cílové skupiny ze stavu bytové nouze do stavu bydlení, nebo 3 body u nových klientů žadatele, kteří aktuálně bydlí v bytech a kteří by bez kontinuální podpory byli ohroženi ztrátou svého bydlení.

Příjemce v průběhu realizace projektu musí doložit způsob/nástroj (evidenci) vyhodnocování a naplňování jednotlivých kritérií a získané počty bodů u každého podpořeného klienta. Prokázání evidence bude řešeno v rámci kontroly na místě.

Kritérium komplexní podpory	Počet bodů
Dlouhodobá zkušenost se závažnou bytovou nouzí bezprostředně před zařazením do projektu – dle definice ETHOS se jedná o osoby bez střechy, osoby bez bytu, v nejistém nebo nevyhovujícím bydlení.	2 body – min. 3 roky za posledních 5 let bez střechy nebo bez bytu 1 bod - min. 1 rok z posledních 2 let bez střechy nebo bez bytu 1 bod – min. 3 roky za posledních 5 let v nejistém nebo nevyhovujícím bydlení
Zkušenost s institucionální péčí – po dobu min. tří let v dětském domově nebo za posledních pět let ve výchovném nebo diagnostickém ústavu nebo v posledních pěti letech po dobu min. 1/2 roku hospitalizace v psychiatrické nemocnici nebo v posledních pěti letech po dobu min. dvou let ve výkonu trestu odnětí svobody.	1 bod
Uložení výchovného, trestního nebo ochranného opatření u nezletilého člena domácnosti: V posledních 2 letech došlo ve věci (tehdy) nezletilého člena domácnosti k uložení výchovného opatření OSPOD nebo soudem v rámci výkonu SPOD; <ul style="list-style-type: none"> • nařízení náhradní výchovy formou náhradní rodinné péče nebo ústavní péče, • nařízení (internátního) pobytu nebo ambulantní péče ve středisku (SVP), • k pobytu nezletilého mimo rodinu⁵ 	1 bod

⁵ V důsledku: výkonu předběžného opatření; umístění (vč. dobrovolného) do zařízení nebo SVP nebo ZDVOP; pobytu na výchovně-rekreačním táboře (dle ZSPO); **svěření do náhradní výchovy** a to do: a) náhradní rodinné péče nebo b) ústavní péče.

anebo v posledních 3 letech došlo ve věci (tehdy) nezletilého člena domácnosti k uložení trestního, výchovného nebo ochranného opatření dle zákona č. 218/2003 Sb. (zákon o soudnictví ve věcech mládeže). ⁶	
Problematické užívání návykových látek – přiznané/viditelné nebo doložené zdravotní dokumentací nebo spoluprací se službami pro lidi závislé na návykových látkách.	1 bod
Vážné dlouhodobé zdravotní problémy (včetně mentálního postižení, ale vyjma duševního onemocnění) komplikující běžné zařazení do společnosti – viditelné nebo doložené zdravotní dokumentací.	1 bod
Duševní onemocnění – dlouhodobé závažné (SMI) – přiznané/viditelné nebo doložené zdravotní dokumentací, nebo spolupráce s psychiatrem, nebo tým popíše vlastní diagnostický nástroj, který používá a použil pro diagnostiku duševního onemocnění u konkrétního klienta.	1 bod
Opakované ukončení poskytování sociální služby z důvodu neplnění jejích pravidel, nebo z důvodu nespolupráce klienta/neplnění individuálního plánu – nejméně 2x v posledním roce nebo 3x v posledních 2 letech ukončen pobyt v azylovém domě z důvodu neplnění pravidel azylového domu nebo, nejméně 2x v posledním roce nebo 3x v posledních 2 letech ukončena spolupráce s jinou sociální službou z důvodu nespolupráce klienta/neplnění individuálního plánu, nebo dosavadní nespolupráce se sociální službou – sociální služby jsou pro klienty vysokoprahé nebo obtížně dostupné.	1 bod
Prožitá traumatická událost, či aktuální vysoká míra stresu vyžadující terapeutickou práci. Bezprostřední traumatické události: život s někým, kdo daného člověka zneužívá nebo šikanuje, život s násilným členem domácnosti, aktuálně prožívaný rozvod nebo úmrtí blízké osoby, odebrání dětí, za poslední dva roky se stal/a obětí násilí (včetně sexuálního), za poslední rok se stal obětí přírodní katastrofy nebo dopravní nehody, aktuálně prochází tranzicí, v životě byl vystaven opakované rasové diskriminaci nebo byl obětí rasových útoků apod.	1 bod

Minimální počet domácností/bytů

Minimální počet nově zabydlených domácností/bytů zapojených do jednoho projektu žadatele je **12, s podmínkou obsazenosti týmu min. 2,0 úvazky na pozici klíčového pracovníka**⁷.

Požadavky na byty v projektu

Umístění bytu:

⁶ Výchovnými opatřeními jsou: dohled probačního úředníka, probační program, výchovné povinnosti, výchovná omezení, napomenutí s výstrahou. Ochrannými opatřeními jsou: ochranné léčení, zabezpečovací detence, zabránění věci, zabránění části majetku, ochranná výchova apod.

⁷ Vhodným řešením je nastavit v rámci obsazenosti týmu min. 3 úvazky na pozici klíčového pracovníka při zabydlení min. 20 domácností/bytů.

Byt je umístěný v místě s dostupnou veřejnou dopravou a občanským vybavením (pro vzdělávání, výchovu, sociální služby a péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva).

Limit segregace a koncentrace

Limit segregace pro danou adresu zjistí žadatel pomocí seznamu základních sídelních jednotek (dále jen „ZSJ“) s vysokou a extrémní mírou rezidenční segregace, který je zveřejněn na stránkách www.esfcr.cz v rámci vyhlášené výzvy. Seznam lokalit segregace je stažen ke dni vyhlášení výzvy z webových stránek MMR, seznam je vytvořen na základě certifikované „Metodiky identifikace lokalit segregace“.

Bytové portfolio realizátora bude obsahovat maximálně 30 % bytů v ZSJ s vysokou mírou rezidenční segregace a maximálně 10 % bytů v ZSJ s extrémní mírou rezidenční segregace.

Pokud se adresa v seznamu nenachází, je limit koncentrace zapsaných bytů na jeden vchod 20 % (zaokrouhлено, avšak vždy alespoň jeden byt). Pokud se adresa nachází mezi ZSJ s vysokou mírou rezidenční segregace, je tento limit 15 % (zaokrouhлено, avšak vždy alespoň jeden byt). Pokud se adresa nachází mezi ZSJ s extrémní mírou rezidenční segregace, je tento limit 10 % (zaokrouhлено, avšak vždy alespoň jeden byt).

Byt zařazený do projektu musí splňovat tato minimální kritéria:

- Součet podlahové plochy obytných místností činí nejméně 16 m² a podlahová plocha nejméně jedné obytné místnosti činí nejméně 8 m²; u místností se šikmými stropy se do podlahové plochy obytné místnosti nezapočítává plocha se světlou výškou menší než 1,2 m.
- Byt je vybaven alespoň umyvadlem, záchodovou mísou, sprchou nebo vanou, kuchyňskou linkou a spotřebičem umožňujícím uvaření pokrmů (varnou deskou, odděleným sporákem, nebo elektrickým vařičem nezabudovaným do kuchyňské linky).
- Byt je uzamykatelný, nechybí funkční dveře a okna.
- Byt je napojen na funkční distribuční síť pitné vody (vodovod) nebo je zajištěn neomezený přímý přístup k pitné vodě.
- V bytě je možný odběr elektrické energie.
- V bytě je možný odběr teplé vody nebo je v bytě zařízení pro výrobu teplé vody (kotel, bojler apod.).
- Byt má funkční vytápění s možností regulace tepla.
- V bytě nejsou závady ohrožující život nebo zdraví osob, např. trhliny v nosných konstrukcích (stěny, sloupy, stropy apod.), poškozené rozvody elektřiny nebo plynu atp.
- V bytě jsou splněny základní požadavky požární bezpečnosti.
- Byt je bez většího množství plísní nebo jiných poškození omítky, které lze vyhodnotit jako ohrožující zdraví obyvatel bytu.
- V bytě jsou řádně prováděna nařízená protiepidemická opatření (dezinfekce, dezinfekce, deratizace apod.).
- Byt se nachází v domě bez vad, které by ohrožovaly obyvatele bytu na životě nebo zdraví.

Fáze realizace projektu a specifikace činností

Projekt může být rozdělen do dvou fází – přípravné a realizační.

Délka přípravné fáze v měsících může být maximálně 1/6 doby realizace projektu. Po celou dobu trvání přípravné fáze je možno hradit náklady na práci zpravidla nejvýše 1,5 úvazku

z celého týmu, plné náklady na práci celého týmu je možné podporovat nejvýše v délce 3 měsíců přípravné fáze.

Pro přípravnou fázi jsou vhodnými aktivitami:

- zajištění disponibilních bytů, úpravy a vybavení bytů určených pro/s účastníky projektu (vč. vyhodnocení absorpční kapacity lokality a vyhodnocení maximálního počtu sociálních bytů na vchod),
- výběr/upřesnění cílové skupiny a účastníků programu,
- mapování individuálních potřeb podpory,
- výběr a příprava projektového týmu, včetně vzdělávání týmu.

Délka realizační fáze je nastavena minimálně na 5/6 doby realizace projektu.

V polovině realizační fáze je doporučeno zajistit obsazenost bytů minimálně v rozsahu 50 %⁸ (součet všech měsíců, kdy byly jednotlivé byty obsazeny, v poměru k součinu x měsíců a plánovaného počtu bytů). Zároveň při realizaci projektu je doporučeno, aby 100 % plánovaného počtu bytů bylo obsazeno klienty po dobu min. 1 roku a v závěru projektu by došlo k obsazení všech plánovaných bytů⁹, resp. příjemce by měl mít v evidenci 100 % počtu nájemních smluv.

Specifikace povinných činností v realizační fázi

- podpora – vyhledávání bytu,
- podpora při nastěhování,
- zajišťování stavu bytu ve spolupráci s klientem,
- podpora při zajištění drobných oprav v bytě,
- podpora při navazování a udržování dobrých sousedských vztahů (či jejich napravování),
- podpora plánování a hospodaření v domácnosti, finanční plánování,
- podpora při řešení problémů souvisejících s neplacením, kontrola a správa plateb,
- hájení zájmů klienta na úřadech, před exekutory, před majiteli bytů apod.,
- podpora při hledání zaměstnání a při výkonu zaměstnání,
- pomoc s orientací v okolí bytu (kde je obchod, kde je pošta, kde je zastávka autobusu, kde je poliklinika, kde je knihovna apod. podle potřeb),
- podpora při orientaci a zařizování sociálních dávek a dokladů v souvislosti s přechodem do bytu,
- podpora kontaktu s rodinou, obnovení vztahů, doprovod při kontaktu s rodinou,
- podpora řešení krizových situací,
- příprava a realizace plánů přechodu do samostatného bydlení (v komunitě i mimo ni), v případě potřeby ve spolupráci se sociálně zdravotními službami nebo sociálními službami, s ústavními zařízeními, kurátory, pracovníky OSPOD a dalšími relevantními organizacemi a službami,
- koordinace přechodů z institucí do samostatného bydlení, v případě potřeby ve spolupráci se sociálně zdravotními službami nebo sociálními službami – ve spolupráci s opatrovníky a zaměstnanci zdravotních služeb,
- tvorba plánu péče s důrazem na zajištění komplexní podpory v oblasti sociální a zdravotní (ve spolupráci s místními sociálně zdravotními či sociálními službami, lékaři – praktičtí, specialisté, pracovníci veřejné správy, OSPOD a dalšími relevantními organizacemi a službami apod.),

---

⁸ Například v projektu je plánováno pronajmout celkem 10 bytů. Z toho za prvních 15 měsíců realizační fáze byl 1 byt obsazen 13 měsíců, 4 byty byly obsazeny 10 měsíců, 1 byt byl obsazen 8 měsíců, 2 byty 7 měsíců, 1 byt 4 měsíce a 1 byt se nepodařilo sehnat/nebyl vůbec obsazen. Celková obsazenost v tomto příkladu je 52,7 % (výpočet: 1byť*13měsíců + 4byty*10měsíců + 1byť*8měsíců + 2byty*7měsíců + 1byť*4měsíce + 0) / 10bytů*15měsíců).

⁹ Výjimka z doporučeného plnění obsazenosti může nastat v případě předčasného ukončení nájemní smlouvy za nepředvídatelných okolností např. z důvodu úmrtí klienta, poškození bytu a jeho neobyvatelnost z důvodu nenadálé události, odstěhování klienta za vlastní rodinou nebo do zdravotního/sociálního zařízení, převod nájmu bytu na rodinného příslušníka v bytě evidovaného.

- motivační rozhovory (Evidence-based technika vedení rozhovoru podporující klientovu vnitřní motivaci),
- prevence a řešení přímé a nepřímé diskriminace v oblasti bydlení prostřednictvím činností, které podporují rovný přístup k bydlení.

Nepovinné druhy činností (podle zvolené cílové skupiny klientů se nepovinná oblast podpory může stát povinnou):

- doprovody za lékaři, specializovanými službami, soudy, policií apod.,
- řešení a nácvik door managementu,
- podpora při řešení dluhů (síťování na experty),
- podpora při řešení dluhu u dodavatele energií, pomoc při zajištění připojení energií,
- pomoc při hledání nábytku pro vybavení bytu a při jeho umisťování do bytu,
- podpora a nácvik údržby bytu (pomoc s úklidem),
- podpora předcházení konfliktům v sousedství, rozvoj bezproblémového užívání bytů, dohlížení na dodržování pravidel soužití v domě, spoluúčast na organizaci společenských aktivit (komunitní akce, domovní schůze aj.), spolupráce při řešení a odstraňování větších problémů spojených s technickou správou domu, spolupráce a výpomoc při drobných opravách bytů (využití pozice domovníka/ bytového ombudsmana),
- poskytování finanční pomoci, zápůjčky atp. v případě krize,
- peer podpora, mentoring,
- mediace jako prevence konfliktů,
- psychoterapeutická podpora,
- psychologická podpora,
- komunitní práce,
- předcházení či řešení pocitu osamělosti účastníků projektu, podpora rozšiřování sociálních kontaktů klienta,
- podpora při šikaně, obtěžování a dalších formách zneužívání,
- podpora v přístupu ke zdravotní péči, k prevenci, k základnímu zdravotnímu ošetření, zprostředkování konzultace medicíny,
- podpora i při hospitalizaci nebo při léčbě (nebo při výkonu trestu),
- právní podpora v nájemních, pracovněprávních vztazích a dalších právních, záležitostech vázaných např. na status uprchlíka,
- příprava a realizace tranzitních plánů,
- zprostředkování doučování dětí v rodině,
- zprostředkování nácviku správné péče o dítě,
- podpora L/G rodičovství,
- práce se závislostí klienta dle principů harm reduction, nácvik chování minimalizující škody,
- řešení výskytu násilí v domácnosti,
- podpora klienta před odebráním dítěte,
- podpora při řešení či řešení návratu dítěte do rodiny,
- pomoc při komunikaci se školou,
- podpora při hledání nízkoprahových zařízení pro děti a mládež pro lepší trávení jejich volného času,
- podpora obětí trpících trestnými činy z nenávisti,
- podpora při kontaktu s opatrovníkem,
- pomoc se zajištěním přezkumu omezení svéprávnosti a při zajištění institutů podporovaného rozhodování,
- podpora při řešení přechodného pobytu (zejména u lidí z SK, případně jiný druh legálního pobytu u lidí mimo EU např. z Ukrajiny),
- podpora azylantů při problémech vyskytujících se při nutnosti průběžně plnit podmínky zákona o azylu,
- podpora při procesu tranzice (pro trans osoby), coming outu,
- zapojování účastníků do rozhodovacích procesů v bydlišti, zaměstnání aj.,

- pomoc s vařením (návčik, učení),
- pomoc s nákupy (finanční gramotnost, šetření, vycházení s penězi),
- podpora při hledání nových koníčků a trávení volného času,
- organizování setkávání podpůrné sítě účastníka projektu,
- podpora při výuce úředního jazyka, zkouškách aj.,
- podpora při zřizování bankovního účtu,
- podpora při přechodu k jiné zdravotní pojišťovně,
- podpora při přechodu k jinému dodavateli energií,
- podpora při zájmu klienta o dobrovolnictví,
- navázání klienta na peera z jiné organizace,
- pomoc při podání nebo podání žádosti pro čerpání z krizového/garančního fondu projektu či z nadačního fondu a nadace,
- pomoc při zajištění nebo zajištění auta na nastěhování, přestěhování či vystěhování,
- pomoc při zajištění nebo zajištění kontejneru pro velkoobjemový odpad,
- pomoc při hledání náhradního bydlení v případě předčasného ukončení nájmu,
- poskytování náhradního bydlení,
- zvyšování počítačové gramotnosti,
- pomoc při vyplňování dokumentů a internetových dotazníků (př. žádost o vakcínu, vyplnění formuláře ke sčítání lidu apod.),
- podpora při přihlášení/odhlášení spolubydlící/ho,
- spolupráce se zdravotnickým personálem a dalšími pracovníky psychiatrických nemocnic/léčeben a pracovníky zapojenými do procesu deinstitucionalizace v oblasti duševního zdraví, sociálními pracovníky, na plánování a realizaci přechodů z institucí do samostatného života,
- podpora ve využívání služeb umožňujících samostatný život a bydlení,
- hájení práv a zájmů účastníků programu podpory (např. v podobě podpory ve využívání alternativních nástrojů podporovaného rozhodování),
- zajištění komplexní podpory s důrazem na zajištění potřeb ve zdravotní oblasti (např. v přípravné/mapující fázi před vstupem do bytu),
- činnosti zaměřené na snižování škod (harm-reduction).

Udržitelnost sociálního bydlení po skončení projektu

Záměrem je zohlednit možnosti pokračování a udržitelnost aktivit po skončení projektu tak, aby klientům nehrozila ztráta bydlení či podpory udržení si vyhovujícího bydlení.

Každý žadatel realizující v projektu aktivitu 1 přiloží k žádosti o podporu *Plán udržitelnosti po skončení projektu* (vzor, viz příloha č. 5 k výzvě), který bude obsahovat popis 3 prvků, s jejichž pomocí by žadatel chtěl zajistit podporu sociálního bydlení po konci realizace projektu:

1. plánované zajištění podpory klientům prostřednictvím sociální práce (plánované financování, počty sociálních pracovníků, druhy, možnosti a kapacity sociálních služeb, dobrovolnictví apod.),
2. plánované zajištění bytového fondu pro nájemníky sociálních bytů (např. memoranda o poskytování bytů pro sociální účely, ukotvení ve strategických dokumentech, koncepcích, dlouhodobé nájemní smlouvy apod.),
3. plánované ukotvení a standardizace nastavených postupů a procesů (např. pravidla přidělování sociálních bytů, výběr klientů, mapování, metodiky sociální práce, síťování, spolupráce aktérů v území, implementace dobré praxe na systémové úrovni, pravidelná vyhodnocování apod.),

Již v průběhu realizace projektu se každý příjemce zaměří na nastavování procesů a mechanismů, které budou funkční i po konci projektu. Do plánování udržitelnosti zapojí relevantní aktéry v území a uspořádá alespoň jeden kulatý stůl na toto téma v průběhu realizace projektu. Na základě dosavadních zkušeností a výstupů z kulatého stolu vyhodnotí, zda původní záměr *Plán udržitelnosti po skončení projektu* odpovídá dosavadnímu průběhu realizace projektu, popř. provede modifikace.

V případě, kdy je **žadatelem obec či svazek obcí**, je nutné nejpozději před koncem projektu nastavit pravidla pro přidělování bytů pro sociální účely, pro procesy zabydlování, případně širší bytovou politiku pro sociálně ohrožené cílové skupiny na úrovni obce.

V případě, kdy je **žadatelem NNO** (obdobně příspěvková organizace), je nutné v průběhu projektu nastavit spolupráci s obcí (popř. vyvinout maximální úsilí k nastavení spolupráce s obcí), v níž klienti bydlí tak, aby klienti nebyli ohroženi ztrátou bydlení a v závěru projektu byla nastavena udržitelnost a systémovost. Výsledek spolupráce by se měl opírat o sepsaná pravidla/strategie/koncepce, které bude možné zahrnout do stávajících komunitních plánů, strategií obce apod. Systémové řešení nemusí následně převzít pro realizaci jen obec, ale může být zajištěno následníkem či samotnou NNO.

Nejpozději 3 měsíce před koncem projektu každý z realizátorů odevzdá revidovaný dokument *Plán udržitelnosti po skončení projektu* (popis obsahu dokumentu a jeho vzor viz příloha č. 5 k výzvě), ve kterém popíše mechanismy zajištění pokračování podpory a systému sociálního bydlení, financování a další parametry uvedené výše. Zároveň příjemce stručně vyhodnotí učiněné kroky pro zajištění udržitelnosti během realizace projektu i svůj původní záměr z *Plánu udržitelnosti po skončení projektu* a popíše odchylky a změny. Dokument by měl být konsensuálním výstupem komunikace lokálních aktérů, evaluace a měl by se zaměřovat min. na období 3 let po konci projektu.

Spolupráce na monitoringu a evaluaci

Příjemci budou mít **povinnost spolupracovat s poskytovatelem dotace na monitoringu a evaluaci projektu formou poskytnutí vybraných dat**. Příjemce zajistí průběžnou evidenci specifikovaných dat a jejich pravidelné předávání v podobě vyplněné předdefinované tabulky. Přes webovou aplikaci také vyplní ke každé nově zabydlované osobě ve třech časových okamžicích online formuláře a jednorázově online formulář s informacemi o nastavení projektu.

Spolupráce bude spočívat zejména v následujícím:

- Průběžný monitoring intenzity podpory – evidence poskytnuté podpory jednotlivým nově zabydlovaným osobám, přehled za všechny zabydlené osoby bude předáván v rámci jednotlivých zpráv o realizaci.
- Vyplnění online formulářů týkající se charakteristiky jednotlivých zabydlovaných osob, mapování zprostředkované podpory jednotlivým zabydlovaným osobám a charakteristiky projektu. Formuláře budou vyplňovány realizačním týmem projektu, součástí nebude dotazování podpořených osob.

Podrobné požadavky na evaluační spolupráci jsou specifikovány v **Pokynech ke spolupráci na vyhodnocení projektů výzvy č. 03_24_064 OPZ+** (ba3f4cb4-0f1c-4b19-8dc8-d4bd8ad67d24).

Je doporučeno vyčlenit na zajištění spolupráce na monitoringu a evaluaci projektu 0,1 úvazku v rámci vhodné pozice v realizačním týmu (např. koordinátor programu či metodický pracovník pro práci s CS).

Vymezení podpory vzdělávání realizačního týmu

Příjemce je povinen realizovat supervizi týmu přímé péče v rozsahu min. 18 hod./rok s tím, že supervize bude probíhat minimálně 1x za 2 měsíce v rozsahu 3 hodin.

Příjemce v průběhu realizace je povinen zabezpečit zaměstnancům v přímé péči další odborné vzdělávání v minimálním rozsahu 24 hodin za 12 měsíců. Odborné vzdělávání je doporučeno zaměřit na přímou podporu klienta, např. úvodní kurz Housing First (jarní/podzimní škola), výcvik v motivačních rozhovorech, komplexní krizová intervence, harm reduction, recovery, integrovaný přístup v péči o lidi s duální diagnózou, jednání s obtížným klientem/tou, facilitační techniky, přístup založený na silných stránkách, plánování zaměřené na člověka, krizové plánování (např. Wellness recovery action plans),

poskytování poradenství po telefonu, řešení sousedských vztahů či přístup „otevřený dialog“ v rámci spolupráce týmu, trauma zohledňující péče (TIC), vzdělávání určené peer konzultantům, přenos zkušeností mezi realizátory a síťovací setkání.

Klíčové pozice v realizačním týmu pro provádění aktivity (pozice v přímých osobních nákladech projektu)

Povinné:

- Koordinátor programu – na min. 0,5 úvazku
- Vedoucí týmu přímé podpory – na min. 0,5 úvazku
- Klíčový pracovník – zpravidla 1,0 úvazek na min. 8 klientů

Doporučený poměr klíčových pracovníků a klientů s potřebou komplexní podpory je standardně 1 pracovník ku 8 klientům, v odůvodněných případech 1 pracovník ku 6 klientům. Pro práci s klienty, kteří aktuálně bydlí v bytech a kteří by ale bez kontinuální podpory byli ohrožení ztrátou svého bydlení, je standardem 1 pracovník na 10 klientů.

Volitelné:

- Koordinátor síťování podpory
- Metodický pracovník pro práci s CS
- Expert
- Peer pracovník
- Pracovník pro výběr cílové skupiny v území
- Realitní pracovník/zprostředkovatel
- Pracovník podpory při správě bytu (technický správce)
- Pracovník pro správu plateb
- Dluhový poradce
- Bytový specialista
- Poradce pro nájemníky
- Zdravotní sestra/psychiatrická sestra

Návrh pozic a doporučených úvazků na 16 (případně 12) bytů/klientů

Tabulka je pomůckou pro vytvoření multidisciplinárních týmů pro klíčové cílové skupiny výzvy. Využití specializací není povinné, ale pro adekvátní práci s konkrétní cílovou skupinou jsou doporučeny. Objemy práce uvedené v tabulce je třeba vnímat jako stropové vyjma situací, kdy žadatel zdůvodní, proč je u některých pozic nutný větší objem práce, případně, proč potřebuje využít pracovní specializaci, která u konkrétní cílové skupiny není v tabulce uvedena. Pracovní pozice s minimálními úvazky jsou doporučeny řešit v rámci paušální částky.

<u>Mladí dospělí</u>	<u>Duševně nemocní</u>	<u>Osoby navracející se z VTOS</u>	<u>Osoby opouštějící ústavní zařízení pro děti a mládež</u>	<u>Osoby závislé</u>	<u>Rodiny s dětmi</u>
Dluhový poradce (0,25)	Dluhový poradce (0,1)	Dluhový poradce (0,25)	Dluhový poradce (0,1)	Dluhový poradce (0,1)	Dluhový poradce (0,2)
Expert (pracovní poradce) (0,25)	Expert (pracovní poradce nebo IPS expert) (0,25)	Expert (pracovní poradce) (0,25)	Expert (pracovní poradce) (0,2)	Expert (pracovní poradce) (0,2)	Expert (pracovní poradce) (0,25)

Peer pracovník (0,5)	Peer pracovník (0,5)	Peer pracovník (0,5)	Peer pracovník (0,5)	Peer pracovník (0,5)	Peer pracovník (0,5)
Koordinátor síťování podpory (0,25)	Koordinátor síťování podpory (0,25)	Koordinátor síťování podpory (0,25)	Koordinátor síťování podpory (0,25)	Koordinátor síťování podpory (0,25)	Koordinátor síťování podpory (0,25)
	Zdr. sestra/psychiatrická sestra (0,4)			Zdr. sestra/psychiatrická sestra (0,2)	Zdr. Sestra /psychiatrická sestra (0,1)
Expert (psychiatr) (0,1)	Expert (psychiatr) (0,1)				
Expert (psycholog/terapeut/trauma expert) (0,2)	Expert (psycholog/terapeut/trauma expert) (0,4)	Expert (psycholog/terapeut/trauma expert) (0,1)	Expert (psycholog/terapeut/trauma expert) (0,2)	Expert (psycholog/terapeut) (0,3)	Expert (psycholog/terapeut/trauma expert) (0,15)

Další pozice volně k výběru (doporučené úvazky) na 16 (případně 12) klientů, tj. 16 (12) bytů:

Pozice	Byty na volném trhu	Byty ve veřejném vlastnictví
Realitní pracovník/zprostředkovatel	0,3	0
Pracovník pro správu plateb	0,25	0,2
Bytový specialista	0,3	0,25
Další pozice (bez doporučených úvazků, nutné zdůvodnit potřebnost):		
Pracovník podpory při správě bytu (technický správce)		
Evaluátor *		
Expert na vzdělávání		
Expert na dobrovolnictví		
Expert na závislosti		
Expert na domácí násilí		

Pozice označené hvězdičkou (*) nebo úvazky malého rozsahu spadají do paušální sazby.

2) Podpurná systémová opatření

Aktivita je zaměřena na podporu programů a služeb zejména v gesci obce s rozšířenou působností (ORP)¹⁰, které směřují na zavádění, posilování a stabilizování nových programů jako standardních systémových nástrojů při poskytování podpory v bydlení, nebo směřují k mezioborové a meziresortní spolupráci a nastavení vzájemné spolupráce na konkrétním území.

Tato aktivita musí být projektem řešena jako logický celek kombinující činnosti v daném území z části A, které jsou zaměřeny na analytickou práci a činnosti z části B, které jsou zaměřeny na implementaci zjištění se zapojením konkrétních aktérů, tj. nelze v rámci realizace řešit jen činnosti z části A bez jejich implementace skrz část B.

V rámci realizace této aktivity **je povinné** pro žadatele (např. NNO, obec I. nebo II. typu), kteří nejsou ORP, **nastavit partnerství** (s finančním či bez finančního příspěvku) s ORP při tvorbě standardních systémových nástrojů při poskytování podpory v bydlení. Zároveň žadatel předem specifikuje konkrétní území, na které bude plnění cíle této klíčové aktivity zaměřeno (např. správní obvod ORP, konkrétní kraj, území konkrétní MAS, mikroregionu, svazku obcí, společenství obcí či jiného územního uskupení regionálního charakteru). Tímto územím nemůže být plošně celá ČR, samotná obec ani jednotlivé obce bez formalizované spolupráce na bázi právní subjektivity a bez územního propojení.

Projekty realizující pouze aktivitu 2 musí naplňovat **principy hospodárnosti a přiměřenosti požadovaného rozpočtu vzhledem k výstupům a jejich implementaci**. Neočekává se, že projekty skládající se pouze z této aktivity (tj. součástí projektu nebudou aktivita 1 nebo aktivita 3) budou dosahovat maximální výše celkových způsobilých výdajů projektu uvedené v kap. 3.6 výzvy.

Podporované činnosti

A. Analytické činnosti

Cílem těchto činností je analýza situace v daném území v různých oblastech, které jsou klíčové pro zavádění, posilování a stabilizování systémových nástrojů při poskytování podpory v bydlení. Tyto činnosti jsou vykonávány za využití standardních analytických a výzkumných metod. Jejich výstupy musí mít podobu dokumentů odborného charakteru. Materiály musí obsahovat i doporučení a kroky pro další implementaci.

Mezi podporované činnosti patří zejména:

- **analýza území, získání a vyhodnocení statistických dat v oblasti bydlení a sociálně potřebných v daném území a nastavení a realizace systematického mapování bytové nouze** (např. zmapování a vyhodnocení stavu bytového fondu v lokalitě/na daném území, mapování všech dočasných ubytovacích kapacit, nabídky krizového bydlení, registrační týden, aktivní mapování a aktivní terénní vyhledávání domácností ohrožených ztrátou bydlení pro dluhy na nájmu a další porušování nájemních smluv, terénní sčítání osob v bytové nouzi, speciální šetření bytové situace konkrétní cílové skupiny sociálně potřebných, vyhodnocování dat z evidence klientů sociálního bydlení či z jiných databází zaměřených na bydlení či sociálně potřebné, na osoby vypadávající ze systému podpory bydlení, sběr a vyhodnocování dat týkajících se diskriminace včetně přípravy doporučení ke změnám, identifikace a vyhodnocování důvodů a bariér, kvůli kterým se domácnosti do bydlení nedostaly, vytvoření či aktualizace lokální koncepce sociálního bydlení),

---

¹⁰ V případě, že aktivita bude řešena v gesci většího celku než ORP, bude nutné v žádosti o podporu řádně odůvodnit plánované zacílení.

- **mapování kapacit, územní působnosti a dalších specifik specializovaného poradenství pro posílení udržení bydlení cílovou skupinou** (např. nastavení dostupných poradenských a jiných služeb, provedení případové analýzy potřeb cílové skupiny zaměřené na řešení bariér při získání, nedobrovolném opouštění a udržení bydlení na daném území/v lokalitě),
- **evaluace využitých nástrojů, jejich efektivity a jejich následná optimalizace v daném území** (např. v oblasti nastavených metodik, postupů, procesů, pravidel přidělování bytů).

B. Činnosti v oblasti koordinace a síťování

Cílem těchto činností je aktivizace, propojení a ukotvení spolupráce aktérů v daném území, které povedou k zavádění, posilování a stabilizování systémových nástrojů při poskytování podpory v bydlení a prevenci ztráty bydlení. Zásadní součástí této části aktivity je implementace analytických výstupů do praxe pro systémovější ukotvení a posílení udržitelnosti.

Mezi podporované činnosti patří zejména:

- mechanismy **nastavení prevence ztráty bydlení v daném území a vytvoření systému prevence ztráty bydlení** (systém včasného varování o hrozící ztrátě bydlení na úrovni primární a sekundární prevence a efektivních opatření k jeho stabilizaci v koordinované spolupráci s dalšími aktéry v území vč. bezpečných exit strategií při opouštění bytu a „druhých šancí“),
- **vytvoření systému a nástrojů pro přechod z institucí** (vězeňství, nemocnice atd.) s cílem včasného nalezení náhradního/standardního bydlení tak, aby se např. předešlo dalšímu zbytečnému zadlužování, recidivě, bezdomovectví apod.,
- **prevence a řešení přímé a nepřímé diskriminace v oblasti bydlení** prostřednictvím činností, které podporují rovný přístup k bydlení, spolupráce s právníky, advokáty, popř. lidskoprávními organizacemi, které zastupují oběti diskriminace v soudních sporech týkajících se nerovného zacházení,
- **case management** (vytváření metodik, postupů a standardů pro případovou koordinaci na úrovni obce, koordinace případových sítí podpory s využitím standardních nástrojů např. případových konferencí, expertních konferencí, použití nástrojů Open dialogu, koordinace podpory a péče za účasti klienta),
- **koordinace a síťování mezioborových služeb a činností spjatých s poskytováním bydlení cílové skupině** (koordinace postupů s dalšími aktéry v oblasti podpory bydlení, sociálních služeb, institucemi v oblasti zdravotních služeb, vězeňství, služeb pro rodinu, lékaři, vzdělávacími institucemi, Úřadem práce, MAS, DSO, svépomocnými skupinami, bytovým ombudsmanem, realitními poradci apod.),
- **optimalizace sítě služeb na základě vytipovaných chybějících druhů podpory a kapacit** v daném území s přesahem na kraj, ORP, **motivace k rozšíření činnosti či vzniku nových subjektů pro poskytování podpory v oblasti sociálního bydlení**, včetně využití PR nástrojů (např. zaměření na specifika některých cílových skupin v rámci lokálního realitního zprostředkování aj.).

Vymezení podpory vzdělávání realizačního týmu a dalších aktérů

Příjemce v průběhu realizace může zabezpečit zaměstnancům realizačního týmu a klíčových aktérů další odborné vzdělávání v minimálním rozsahu 24 hodin za 12 měsíců. Odborné vzdělávání bude zaměřeno zejména na case management, techniky síťování, facilitaci a mediaci, jednání s osobami s komplexní podporou.

Výstupy (příklady)

- počet podpořených osob v rámci indikátoru 600 000 Celkový počet účastníků,
  - o počet osob, kterým byla poskytnuta komplexní intervence vedoucí ke změně v situaci cílové skupiny např. v rámci prevence ztráty bydlení, přechodu

- z instituce do bydlení (řešení situace klienta s různými subjekty pod vedením case managera/klíčového pracovníka),
  - o počet case managerů a aktérů sítě proškolených v metodě case managementu, facilitačních technikách a technikách síťování,
- počet napsaných a orgánům ORP ke schválení předložených případně zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních) v rámci indikátoru 805 000:
  - o vytvořený lokálně fungující systém prevence ztráty bydlení,
  - o v rámci podpory case managementu – vytvořená metodika/postup/standards pro případovou koordinaci na úrovni obcí,
  - o v rámci koordinace a síťování mezioborových služeb a činností spjatých s poskytováním bydlení cílové skupině – vytvořená metodika/postup/standards pro lokální mezioborovou koordinaci na úrovni obce/kraje
- vytvoření sítě/systému relevantních služeb/aktérů (doloženo například dokumentem o spolupráci, prezenční listinou a popisem nastavení systému fungování),
- počet kulatých stolů za účelem síťování a koordinace služeb/aktérů,
- počet nových poskytovatelů podpůrných opatření s pověřením dle zákona o podpoře bydlení (asistence, bydlení s ručením, obcí poskytujících podporované byty) - nejdříve po 1. roce platnosti zákona,
- počet osob, kterým byla poskytnuta intervence v kooperaci min. 2-3 mezioborových subjektů, řízených case managerem/klíčovým pracovníkem,
- počet přenosů dobré praxe v rámci systémů nastavených v dokumentech předložených ke schválení orgánům ORP – workshopy v posledním roce projektu.

Klíčové pozice v realizačním týmu pro provádění aktivity (pozice v přímých osobních nákladech projektu)

- Koordinátor prevence
- Koordinátor síťování podpory
- Analytik/výzkumník
- Metodik
- Bytový ombudsman
- Case manager
- Expert

3) Přenos dobré praxe a vzdělávání

Aktivita je primárně zaměřena na podporu začínajících organizací zejména z řad nestátních neziskových organizací v poskytování zabydlovacích aktivit, v seznámení s různými přístupy zabydlování (Housing First, Housing Led, Housing Ready), na podporu přenosu dobré praxe při zajišťování bydlení lidem v nouzi, dobré praxe a přenos zkušeností při realizaci zabydlovacích aktivit a při podpoře v bydlení, v práci s klienty či ve způsobech získávání bytů, v síťování služeb, v navazování spolupráce s nejrůznějšími aktéry, včetně spolupráce se zástupci obcí. Aktivita směřuje na podporu přenosu dobré praxe a podporu vzdělávání do týmu jiných organizací, nikoliv v rámci vlastního realizačního týmu.

Klíčové je zapojení organizací s dlouhodobou praxí do přenosu zkušeností a sdílení zkušeností. **Pro aktivitu 3 je oprávněným žadatelem organizace, která v době podání žádosti o podporu působí aktivně v oblasti bydlení a věnuje se problematice bydlení v rámci principů Housing First nebo Housing Led alespoň po dobu 5 let před podáním žádosti o podporu.** Žadatel bude mít povinnost popsat tuto zkušenost v samostatné příloze žádosti o podporu. Zároveň oprávněným žadatelem/partnerem v této aktivitě není vzdělávací instituce/organizace.

Cílem je zlepšit situaci s bydlením v regionech, kde dosud nejsou dostatečné kapacity organizací, které se věnují zabydlovacím aktivitám, aktivizovat, motivovat aktéry v území v poskytování zabydlovacích aktivit, zvýšit jejich odborné kapacity.

Jednou z klíčových podmínek dobré praxe je kvalifikovaný, stabilní a motivovaný tým pracovníků, proto aktivita cílí také na edukaci pracovníků, například formou vzdělávání, mentorství, metodické podpory, supervizí, stáží (návštěva služeb) a síťování.

Aktivita je taktéž zaměřena na podporu při vzniku multidisciplinárních týmů.

V případě podpory osob nebo účastníků v cílové skupině a rozsahu činností aktivity 3 musí mít indikátor 600 000 Celkový počet účastníků hodnotu vyšší než nula.

Podporované činnosti

- aktivizace aktérů v území, jejich motivace k poskytování služeb, podpůrných opatření a podpory v oblasti bydlení – jedná se o aktivní oslovování potenciálních poskytovatelů podpůrných opatření asistence, garancí, mobilizace majitelů bytů k jejich poskytnutí potřebným, inzerce, články v regionálních médiích apod.,
- pomoc a podpora při vzniku multidisciplinárních týmů včetně supervize a intervize členů multidisciplinárních týmů,
- metodická podpora, mentoring, edukace klíčových aktérů a jejich pracovníků, přenos dobré praxe napříč poskytovateli (včetně zahraniční) – přenos dobré praxe zkušené organizace v oblasti bydlení do organizace, které s podporou bydlení začíná včetně podpory nastavení procesů,
- vzdělávání aktérů – kurzy, workshopy v oblasti podpory v bydlení (seznámení s různými přístupy, práce s klienty, v získávání bytů apod.), prioritou vzdělávání je důraz na vzdělávání týmů než na vzdělávání jedince dle jejich pracovního zařazení v projektu (ideální je vzájemná propojenost nebo navazující vzdělávací aktivity),
- vytváření a koordinace vzájemně propojené sítě realizátorů programů Housing Led a podpora jejich dalšího síťování i na podobně nastavené zahraniční platformy. V rámci aktivity lze vytvářet i tematické sítě dle způsobu podpory účastníků (např. recovery přístup) nebo dle cílových skupin nebo dle pokročilosti.

Výstupy

- počet podpořených osob v rámci indikátoru 600 000 Celkový počet účastníků,
- mapa Housing Led programů a tematicky relevantních aktérů ve zvoleném území,
- počet PR aktivit,

- počet vzdělávacích a/nebo síťovacích setkání – minimálně v rozsahu 24 hodin za 12 měsíců,
- dokument deklarující závazek spolupráce aktérů v území (memorandum atp.), tzn. vytvořená síť,
- počet podpořených organizací (doložit například dokumentem o spolupráci, prezenční listinou),
- počet vytvořených metodických materiálů,
- počet strategických dokumentů zaměřených na rozvoj Housing Led přístupu v území.

Klíčové pozice v realizačním týmu pro provádění aktivity (pozice v přímých osobních nákladech projektu)

- Koordinátor programu
- Koordinátor síťování podpory
- Metodik
- Expert
- Lektor